

Guía Docente				
Datos Identificativos				2017/18
Asignatura (*)	Orientación profesional	Código	652511217	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Mestrado Oficial	2º cuatrimestre	Primeiro	Optativa	4.5
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en Educación			
Coordinación	Espiñeira Bellon, Eva Maria	Correo electrónico	eva.espineira@udc.es	
Profesorado	Espiñeira Bellon, Eva Maria	Correo electrónico	eva.espineira@udc.es	
Web	http://www.educacion.udc.es/index.php?pagina=asignatura&codigo=652511217&grupo=			
Descrición xeral	A orientación profesional conta con importantes implicacións para a intervención escolar e sociolaboral. Caracterizarase o seu desenvolvemento institucional, planificaranse e avaliaranse intervencións aplicables a diferentes contextos e persoas destinatarias, tendo en conta unha actitude crítica e transformadora ante diferentes enfoques (xénero, TICs,...).			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Comprender as bases teóricas, conceptuais e legais da orientación profesional e valorar as súas implicacións para a intervención.	AP6		
Caracterizar o desenvolvemento institucional da orientación profesional e analizar a súa situación actual.	AP6	BM3 BM4 BM6 BM10 BM11 BM13	CM4
Analizar as funcións sociopolíticas da orientación profesional e reflexionar sobre as posibilidades e características dunha orientación profesional para o cambio que incida nunha práctica non discriminatoria.	AP7 AP12		
Planificar e avaliar intervencións aplicables a diferentes contextos e destinatarios.	AP1 AP4 AP12	BM4	
Coñecer os distintos ámbitos de aplicación das TICs na orientación profesional e saber utilizalas.		BM10 BM11	CM3 CM6
Comprender a necesidade de incorporar o enfoque de xénero e deseñar propostas de orientación profesional que integren a dimensión de xénero.	AP7 AP12	BM3 BM6 BM8	
Adquirir unha actitude crítica e transformadora ante as problemáticas da orientación profesional.	AP7		CM4 CM6

Contidos	
Temas	Subtemas

Tema 1. Delimitación conceptual e bases teóricas da Orientación Profesional.	1.1. Procesos, contextos, persoas destinatarias e denominacións. 1.2. Principios de intervención e ideas forza. 1.3. Modelos de intervención. 1.4. Áreas de intervención.
Tema 2. Orientación profesional con enfoque de xénero: finalidades e pautas para a súa integración.	2.1. A influencia do xénero na toma de decisións académicas e profesionais. 2.2. Radiografía das desigualdades de xénero no sistema educativo e no mercado laboral. 2.3. Normativa legal e enfoque de xénero na OP: evolución e situación actual. 2.4. Finalidades, obxectivos e contidos da OP con enfoque de xénero. 2.5. Análise e deseño de programas e actividades de OP que incorporan a perspectiva de xénero.
Tema 3. A orientación profesional no sistema educativo.	3.1. Desenvolvemento insitucional e situación actual. 3.2. Orientación para a transición da escola ao traballo. 3.2. Análise e deseño de programas e servizos de orientación profesional.
Tema 4. A orientación profesional con persoas desempregadas.	4.1. Principais fitos e tendencias no desenvolvemento institucional da OP no ámbito laboral. 4.2. Colectivos con especiais dificultades de inserción laboral. 4.3. Itinerarios personalizados de inserción como metodoloxía de intervención. 4..4 A OP no proceso de acreditación de competencias.
Tema 5. TICs e Orientación Profesional.	5.1. Ámbitos de utilización de Internet e da web 2.0. 5.2. Posibilidades de utilización dalgunhas ferramentas da web 2.0. 5.3. As competencias dixitais dos profesionais da orientación profesional.

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Traballos tutelados	A1 A6 A7 A12 B3 B4 B6 B10 B13 C6	3	18	21
Análise de fontes documentais	A12 B6 B11 B13 C4 C6	3	10.5	13.5
Sesión maxistral	A6 B11 B13 C3 C4 C6	3	18	21
Estudo de casos	A1 A4 A6 A7 A12 B3 B4 B6 B8 B10 B11 B13 C3 C4 C6	3	12	15
Proba de ensaio	A6 B3 B4 B10 B11	3	12	15
Prácticas a través de TIC	A4 B3 B4 B6 B10 C6 C3	3	9	12
Atención personalizada		15	0	15

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición

Traballos tutelados	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos/das estudantes, baixo a tutela do profesorado e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente á aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos/polas estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe. Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos/das estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesorado-titor. O alumnado escollerá unha das tres opcións: a) Deseño dunha proposta de intervención no campo da orientación profesional que integre a perspectiva de xénero. b) Selección, almacenaxe e difusión de recursos dixitais para a orientación profesional. c) Análise e deseño de investigacións no campo da orientación profesional.
Análise de fontes documentais	Técnica metodolóxica que supón a utilización de documentos audiovisuais e/ou bibliográficos (fragmentos de reportaxes documentais ou películas, noticias de actualidade, paneis gráficos, fotografías, biografías, artigos, textos lexislativos, etc.) relevantes para a temática da materia con actividades especificamente deseñadas para a análise dos mesmos. Pódese empregar como introdución xeral a un tema, como instrumento de aplicación do estudo de casos, para a explicación de procesos que non se poden observar directamente, para a presentación de situacións complexas ou como síntese de contidos de carácter teórico ou práctico. A análise de fontes documentais abrangue distintas temáticas: - Cuestións teóricas sobre a orientación profesional e integración do enfoque de xénero. - Programas de orientación profesional non sexistas. - Investigacións no ámbito da orientación profesional
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe. A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.
Estudo de casos	Metodoloxía onde o suxeito se enfrenta ante a descrición dunha situación específica que suscita un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.
Proba de ensaio	Proba na que se busca responder por escrito a preguntas de certa amplitude valorando que se proporcione a resposta esperada, combinada coa capacidade de razoamento (argumentar, relacionar, etc.), creatividade e espírito crítico. Utilízase para a avaliación diagnóstica, formativa e sumativa. Permite medir as habilidades que non poden avaliarse con probas obxectivas como a capacidade de crítica, de síntese, de comparación, de redacción e de orixinalidade do estudante; polo que implica un estudo amplo e profundo dos contidos, sen perder de vista o conxunto das ideas e as súas relacións.
Prácticas a través de TIC	Metodoloxía que permite ao alumnado aprender de forma efectiva, a través de actividades de carácter práctico (demostracións, simulacións, etc.) a teoría dun ámbito de coñecemento, mediante a utilización das tecnoloxías da información e as comunicacións. As TIC supoñen un excelente soporte e canal para o tratamento da información e aplicación práctica de coñecementos, facilitando a aprendizaxe e o desenvolvemento de habilidades por parte do alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados Estudo de casos Proba de ensaio Prácticas a través de TIC	As metodoloxías sinaladas complementaranse con sesións de titorías (atención personalizada) para consulta de dúbidas e axuda na resolución dos traballos propostos.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A1 A6 A7 A12 B3 B4 B6 B10 B13 C6	O alumnado escollerá unha das tres opcións: a) Deseño dunha proposta de intervención no campo da orientación profesional que integre a perspectiva de xénero. b) Selección, almacenaxe e difusión de recursos dixitais para a orientación profesional. c) Análise e deseño de investigacións no campo da orientación profesional.	50
Estudo de casos	A1 A4 A6 A7 A12 B3 B4 B6 B8 B10 B11 B13 C3 C4 C6	O alumnado enfrontarase ante a descrición de situacións específicas que suscitan un problema que ten que ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.	30
Proba de ensaio	A6 B3 B4 B10 B11	Proba na que se busca responder por escrito a preguntas de certa amplitude valorando que se proporcione a resposta esperada, combinada coa capacidade de razoamento (argumentar, relacionar, etc.), creatividade e espírito crítico. Utilízase para a avaliación diagnóstica, formativa e sumativa. Permite medir as habilidades que non poden avaliarse con probas obxectivas como a capacidade de crítica, de síntese, de comparación, de redacción e de orixinalidade do estudante; polo que implica un estudo amplo e profundo dos contidos, sen perder de vista o conxunto das ideas e as súas relacións.	20

Observacións avaliación

ALUMNADO ASISTENTE: considerarase alumnado asistente a aquel que presente, como máximo un 20% de faltas de asistencia durante o curso; por iso, o profesorado poderá solicitarlle ao alumnado que asine unha folla tanto á entrada como á saída. Ata un 20% das clases poderán desenvolverse mediante charlas, conferencias, asistencia a seminarios que non teñen por que coincidir co horario habitual das clases, pero que será necesaria a asistencia para alumnado considerado como presencial. O alumnado poderá xustificar as súas faltas de asistencia.

Os exemplares da realización dos traballos tutelados e do estudo de casos (80% da cualificación) enviarase telematicamente e de non ser posible, non utilizar plásticos, elixir a impresión a dobre cara, empregar papel reciclado e evitar imprimir borradores. Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural. Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sosenibilidade nos comportamentos persoais e profesionais. O prazo máximo de entrega será a semana seguinte de finalizar as clases. O alumnado realizará tamén unha proba escrita da totalidade dos contidos fixados na guía docente da materia (20% da cualificación).

ALUMNADO NON ASISTENTE: O alumnado que non forme parte de ningún grupo, non realice as prácticas correspondentes (traballo tutelado e estudo de casos) ou non asista regularmente ás clases, considerarase alumnado non asistente. O alumnado que teña un 20% de faltas de asistencia considerarase non asistente e deberá presentar a resolución de tarefas asignadas para os traballos tutelados e estudo de casos obrigatoriamente de maneira individual (que deberán ser avaliadas como aptas dentro do 80% da cualificación) e realizar unha proba escrita da totalidade dos contidos fixados na guía docente da materia (20% da cualificación).

NOTA: A UDC regula a matrícula de estudantes a tempo parcial, criterios que tamén serán tidos en conta polo profesorado, polo que será necesario que o alumnado con este tipo de réxime de dedicación, o informe ao profesorado e concerten a maneira na que se desenvolverá o proceso de ensino-aprendizaxe.

Bibliografía básica	- Álvarez González, M. (2013). Bases teórico-prácticas de la orientación profesional. Madrid: UNED - Echeverría Samanés, B. (2008). Orientación profesional. Barcelona: Editorial UOC - Cobos Cedillo, A. (2012). La orientación profesional y la búsqueda de empleo. Experiencias innovadoras y técnicas de intervención que facilitan la inserción laboral. Barcelona: Editorial Grao - Izquierdo Rus, T. (2010). Los nuevos retos del mercado laboral: una perspectiva desde la orientación profesional. Úbeda: Editorial Amarantos - Manzanares, A. y Sanz C. (2012). Situación actual y desafíos de la orientación: repensando la orientación en el ámbito educativo. Madrid: Walters Kluwer Educacion - Martínez Clares, P. (2002). La orientación psicopedagógica: modelos y estrategias de intervención. Madrid: EOS - Rodríguez Moreno, M.L. (2011). Orientación profesional no sexista: teoría y práctica. Saarbrücken: Editorial Académica Española - Sánchez García, M.F. (2013). Orientación profesional y personal (libro electrónico). Madrid: UNED - Santana Vega, L.E. (2013). Orientación profesional. Madrid: Síntesis - Sobrado Fernández, L.M. y Cortés Pascual, A. (2009). Orientación profesional: nuevos escenarios y perspectivas. Madrid: Biblioteca Nueva Para cada tema proporcionarase bibliografía e webgrafía específica.
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías